

Μεγίστ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.) Τσακων. κ. ἄ.: Τὴ γατάρᾳ μου νὰ ᾿χης πού μ' ἔκαμες κι ἀγανάχτησα Πάρ. Ἀγανάχτησ' ἢ ψυχὴ μου Ἦπ. ᾿Γανάχτ'οι ἢ καρδιά μ' Αἰτωλ. ᾿Γανάχτ'οι ἢ ψ'χὴ μ' κι τό 'κανα 'φτό τοῦ κακοῦ Ἀκαρναν. ᾿Θωρῶ τονε νὰ 'ναι πολλὰ ἀγαναχτισμένους Κρήτ. Πβ. ξεγα-
ναχτῶ. β) Ἀδημονῶ, στενοχωροῦμαι, μετὰ δυσκο-
λίας πράττω, ἀποκτῶ τι Ζάκ. Ἦπ. Κάρπ. Κρήτ. Κυκλ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Λακων.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ.) Σύμ. Σῦρ. κ. ἄ.: ᾿Αγανάχτησ' ἢ καρδιά μου Λακων. ᾿Αγαναχτῶ νὰ πουλήσω τὸ γάλα Σῦρ. ᾿Εανάχτησα σὰν εἶδα τὸ παιδί μισο-
ελεωμένο (ἐστενοχωρήθην, ὅταν εἶδον τὸ παιδί κτλ.) Κάρπ. ᾿Εγανάχτισεν ἢ ψή μ' (ἢ ψυχὴ μου) Κοτύωρ. Ζωὴ ἀγαναχτισμένη (πλήρης θλίψεων καὶ βασάνων) Ἀρκαδ. Κυκλ. κ. ἄ. ᾿Γαναχτεμένον ψωμὶν τρώγει (ψωμὶ ἀποκτώμενον μετὰ πολλοῦ μόχθου, ἥτοι ζῇ ἐν οικονομικῇ δυσπραγίᾳ, ἐν πενίᾳ) Κερασ. (Ἀντίθ. ἀγανάχτειτον ψωμίν, δι' ὃ ἰδ. ἀγανάχτητος 2). || Φρ. ᾿Εγανάχτησα κ' ἐλλιοπίστησα (ἐστε-
νοχωρήθην, ὑπέφερα πολὺ. Περὶ τοῦ ἐλλιοπίστησα πβ. ἄλλο-
πιστῶ = ἀλλάζω τὴν πίστιν ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῶν βασά-
νων) Κρήτ. ᾿Ε τὸν ἀναχτησιμένον! (ἀναχτησιμένους = ὁ ἄξιος νὰ ὑποστῇ στενοχωρίαν. Ἀρά) Σύμ. (Συνών. φρ. ἔ τὸν ἀναθεματισμένον!) ᾿Αι τ' ἀναχτησιμένα! (ἐπὶ ἀπορίας, θαυμασμοῦ κτλ.) αὐτόθ. γ) Βραδύνω, ἀργῶ Κρήτ.: ᾿Ητον ὁ δρόμος χαλασμένος καὶ ὁ γάδαρος βαρυφορτωμένος καὶ κακὸς κι ἀγανάχτησα νὰ 'ρθῶ. || Φρ. ᾿Γαναχτῶ νὰ 'ρθῇ (σπανίως ἔρχεται). ᾿Γαναχτῶ (δύσκολον εἶναι). || Γνωμ. ᾿Ημέρα ποῦ πάει κιάνενιοὺς κακὰ ᾿γαναχτῶ νὰ μουνδίση (νὰ σκοτεινιάσῃ. ᾿Όταν ὑποφέρῃ τις, φαίνεται εἰς αὐτὸν ὅτι ἀργεῖ νὰ βραδυνᾷσῃ, ὅτι ἡ ἡμέρα εἶναι χρόνος). 2) Κουράζομαι, ἀποκάμνω, ἀπαυδῶ Ἦπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.) Θεσσ. Ἰόνιοι Νῆσ. Κρήτ. Κυκλ. Μακεδ. (Καταφύγ. Πάγγ.) Παξ. Πελοπν. (Λακων. Τριφυλ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. ᾿Οφ. Σούρμ.) Σάμ. Σύμ. κ. ἄ.: ᾿Αγανάχτησα ὥς που νὰ 'ρθῶ Ἦπ. ᾿Αγανάχτησα ὅσο νὰ τελειώσω τὸ χωράφι αὐτόθ. ᾿Αγανάχτησα νὰ τὸ κατορθώσω Λακων. ᾿Εγανάχτησα νὰ βρῶ νερὸ Κρήτ. ᾿Εγανάχτησα νὰ τὸ κάμω αὐτόθ. ᾿Εγανά-
χτησες νὰ μὲ φτάξης αὐτόθ. ᾿Αγανάχτησα νὰ τοῦ δώσω νὰ καταλάβῃ Κυκλ. ᾿Ηρχουμαν πιζὸς κι ᾿γανάχτ'οι Πάγγ. ᾿Ωφ, τί πολλὰ κοιμήθαμε! γανάχτισαμε πολλὰ καὶ γιὰ τ' αἶνον! (τί πολὺ ἐκοιμήθημεν! ἐκουράσθημεν πολὺ καὶ διὰ τοῦτο) Ἀμισ. ᾿Επορπάτισε πολλὰ τὸ ᾿εγανάχτισε ᾿Οφ. ᾿Αγανάχτησα 'ς π' ἂ τὸ κάμω (ὥς που νὰ κτλ.) Σύμ. ᾿Γαναχτεμένος εἶμαι (κατάκοπος) ᾿Οφ. Εἶσαι ἀγαναχτισμένος, μὴ πίνης νερὸ Ἦπ. ᾿Ατὸς πάλ' ᾿γαναχτισμένος καὶ πεινασμένος 'κάτσε καὶ ἔφαγε ἀντάμα τονε (καὶ αὐτὸς κουρασμένος καὶ πεινασμένος ἐκά-
θισε καὶ ἔφαγε μαζί των. ᾿Εκ παραμυθ.) Ἀμισ. || Παροιμ. ᾿Αντάμα τρέχομε, ἀντάμα ἀγαναχτοῦμε (ὁ ἀνταγωνισμὸς ἀπο-
βαίνει συνήθως ἐπιζήμιος εἰς ἀμφοτέρους τοὺς ἀνταγω-
νιζομένους) Ἰόνιοι Νῆσ. || ᾿Ἀσμ.

Κ' ἐγὼ νὰ πάω νὰ κοιμηθῶ, γιὰτ' εἶμαι ἀγρυπνισμένος
κι ἀπὸ τὴ σιράτα τὴν πολλὴ εἶμαι ἀγαναχτισμένος

Κρήτ. Πβ. ἀπογαναχτῶ. Συνών. ἀποσταίνομαι (δι' ὃ ἰδ. ἀποσταίνω), δειλιάζω, κουράζομαι, τρομάζω.

3) Ἀσθμαίνω ἐκ τοῦ καμάτου Θεσσ. Μακεδ. (Βογατσ.) κ. ἄ. Συνών. λαχανιάζω. 4) Διψῶ. Συνήθως ἢ μετοχ. ἀγαναχτισμένους = διψαλέος Μακεδ. (Καταφύγ.) Συνών. γανιάζω.

Β) Μετβ. 1) Κάμνω τινὰ νὰ ἀγανακτήσῃ, ἐξορ-
γίζω, ἐρεθίζω Σῦρ.: Μ' ἀγανάχτησε σήμερα τὸ γαῖδουράτι (μὲ ἐξηρέθισε μὴ τιθασευόμενον). 2) Στενοχωρῶ, καταπονῶ ψυχικῶς Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ.): ᾿Αβοῦτο ἡ κρί-
σις ἐγανάχτισε με (αὐτὴ ἢ δίκη μὲ ἐστενοχώρησε) Κερασ.

Τ' ἄλεγον ἐγανάχτισε με (ἄλεγον = ἵππος) Ἀμισ. ᾿Η δουλεία
'κι ᾿γαναχτῶ με, τὰ στενοχωρίας ᾿γαναχτοῦνε με (ἢ ἐργασία
δὲν μὲ καταπονεῖ, αἱ στενοχωρίαι μὲ κουράζουν) Κερασ.

ἀγανξά ἢ, ἀγανέα Πελοπν. (Μάν.) ἀγανξὰ Πε-
λοπν. (Καλάμ. Λακεδ. Λακων. Μάν.) ᾿γανξὰ Πελοπν.
(Λακων.) ἀγανία Πελοπν. (Λακων.)

᾿Αγνώστου ἐτύμου.

1) ᾿Η δι' ἐλιγμῶν κατὰ πόδας καταδίωξίς τινος, συν-
ήθως ἐπὶ τοῦ κυνηγίου τῶν ὀρτύγων Πελοπν. (Λακων.):
Τὰ πῆρε τὰ ὀρτύκια ἀπ' ἀγανξά. Τὸν πῆρ' ἀπ' ἀγανξά. Συνών.
ἀγάνεμα. 2) Καμπὴ ἀνωφεροῦς ὁδοῦ, ἐλικοειδὴς
ὁδὸς εἰς κλιτὺν βουνοῦ Πελοπν. (Καλάμ. Λακεδ. Λακων.
Μάν.): Τὰ μονάκια πάνε ἀπὸ τοῖς γανξῆς Λακων. || ᾿Ἀσμ.

Τραυίζα ἀπὸ τὴν ἀγανξά | γιὰ νὰ ξανοίξω τὰ νησιὰ
νοποῦ ἦτανε τὸ σπῖτι μας

(νοποῦ = ὅπου) Μάν. Συνών. ἀγανξά, γάγγλα.
Πληθ. ᾿Αγανξῆς τοπων. Λακων.

ἀγάνεμα τό, Πελοπν. (Μάν.)

᾿Εκ τοῦ ρ. ἀγανεύω.

᾿Η καταδίωξις θηράματος ἐν κυνηγίῳ. Συνών. ἀγα-
νξά 1.

ἀγανεύω (I) Πελοπν. (Μάν.)

᾿Εκ τοῦ οὐσ. ἀγανξά.

Παρακολουθῶ κατὰ πόδας, καταδιώκω θήραμα ἐν
κυνηγίῳ: ᾿Αγανεύει ἓνα ὀρτύκι.

ἀγανεύω (II) Εὐβ. (Κύμ.)

᾿Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀγανός.

Παύω νὰ εἶμαι ἐντεταμένος, χαλαροῦμαι: Δὲν τό 'δετσε
καλὰ τὸ σκοινὶ τσαὶ ἀγάνεψε (ἔδετσε = ἔδεσε).

ἀγάνη ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀγάν' Σκόπ.

᾿Εκ τοῦ ἐπίρρ. ἀγανά. ᾿Ο μεταπλασμὸς κατὰ τὸ συνών.
ἀγάλη.

Κατὰ διαλείμματα, ἀραιῶς: ᾿Αγάν' ἀγάν' ἔπιασι τοῦ χιόν'.

ἀγάνι τό, ᾿Ανδρ. Πελοπν. (Αἶγ. Κορινθ. Σουδεν.
Τρίκλ.) Σῦρ. ἀγάν' Β.Εὐβ. κ. ἄ.

᾿Εκ τοῦ μεταγν. ἀκάνιον. Πβ. Κορ. ᾿Ατ. 5,11. Πβ.
καὶ ᾿Ησύχ. «ἀκάνθιον» ἀκάνιον».

᾿Ο ἀθήρ τοῦ στάχους. Πβ. ἄγανο.

ἀγανξά ἢ, Κῶς ἀγαρία Τσακων.

᾿Εκ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. ἄγανος.

᾿Η κατάσταση τοῦ μὴ γανωμένου, τοῦ ἀκασσιτερώτου
χαλκίνου σκεύους.

ἀγανιάζω Πελοπν. (Λακων.) ἀγανιάζου Στερελλ.
(Αἰτωλ.)

᾿Εκ τοῦ οὐσ. ἄγανο.

1) Γεννῶνται ἐν ἐμοὶ ἄγανα, ἀποκτῶ ἀθήρα, ἐπὶ τῶν
σταχύων Στερελλ. (Αἰτωλ.): Τοῦ σ'τάρ' ἀγανιάζ' τὸν Μάι.
'Αγάνισαι τώρα τοῦ κ'θάρ' (κριθάρ). ᾿Αγανισμένου σ'τάρ'.

2) Δέχομαι ἄγανα εἰς τὰ ἐνδύματά μου, προσκολλῶν-
ται ἐπ' ἐμοῦ αἱ βελονοειδεῖς ἀποφύσεις τοῦ ἀθήρος στά-
χους Πελοπν. (Λακων.): ᾿Θ' ἀγανιάσης, μὴν πὰς μέσ' 'ς τὸ
σιτάρι.

